

пролог

Зараз вечір четверга, і я сиджу сам-один у приміщенні церкви. Людей нема, хоча до Великодня лише кілька днів. Упродовж вихідних декілька тисяч людей прийдуть на Богослужіння, і я не уявляю, що говоритиму їм. Відчуваю, як у мені наростає напруження, коли сиджу отут у надії, що якісь ідеї проповіді спадуть на думку. Розглядаю порожні стільці довкола, сподіваючись, що на мене зійде натхнення. Натомість сходить лише піт. Витираю його з брів і дивлюсь униз. *Ця проповідь має бути особливою.* Є категорія людей, які приходять до церкви тільки на Різдво і на Великдень (ми називаємо їх «святковими християнами»). Я хочу бути певним, що всі вони прийдуть іще раз. *Що мені сказати, аби заволодіти їхньою увагою? Як звернутися, щоб торкнутись їхніх сердець? Що такого зробити, аби вразити людей і заохотити їх знову прийти до церкви?*

Та все безрезультатно. На стільці переді мною лежить Біблія. Я беру її. Уявлення не маю, де шукати відповіді. Я все своє життя вивчаю цю Книгу і не можу пригадати епізоду, що міг би вразити цих людей. Вирішую діяти так, як робив у дитинстві. Можливо, й ви теж робили це — щось подібне на гру з «Магічною кулею 8»: ставиш питання, розгортаєш Біблію і пальцем вказуєш на вірш — у тому місці й знаходиш відповідь.

Нарешті у мене виникає думка: *цікаво, чого навчав Ісус, коли до Нього приходила велика кількість людей*. Те, що я відкрив для себе, змінило мене назавжди. Не як проповідника, а як послідовника Христа. Я побачив, що Ісус, збираючи багато людей, часто проповідував те, що запросто могло б змусити їх піти геть.

У тиші порожньої церкви я прочитав один із таких прикладів у розділі 6 Євангелія від Івана. Ісус звертається до людей, чисельність яких зросла до більш як п'яти тисяч осіб. Ще ніколи Ісус не був таким популярним. Слово про Його чудесні зіцлення і духовні повчання поширилося далеко. Цей кількатисячний натовп прийшов, щоб зустрітись з Ним.

Після цілого дня повчань Ісус розуміє, що люди зголодніли, тож Він звертається до своїх учнів і питає, де всім цим людям узяти їжу. Один з учнів, Пилип, відповідає Ісусові, що навіть суми їхнього восьмимісячного прибутку не вистачило б на хліб, щоби було кожному по шматочку. З погляду Пилипа, справа була справді безнадійною. Проте інший учень, Андрій, пильно вдивляється в натовп і розповідає Ісусові про хлопця, який має п'ять хлібин та дві маленькі рибини. Ісус бере цей скромний хлопчиків обід і годує ним увесь натовп. Насправді, Біблія розповідає нам, що навіть після того, як усі наїлися досхочу, залишилося ще повно їжі в надлишку.

Після трапези люди збираються розбити намети на ніч, щоби бути з Ісусом і наступного дня. Серед них є багато фанів Ісуса. Прокинувшись вранці та знову зголоднівши, вони шукають Ісуса, як свій талон на обід, але Його ніде нема. Ці фани чекають повторення дійства, та врешті-решт розуміють, що Ісус із учнями переплив на протилежний берег озера. Коли вони нарешті знаходять Його, то вже ледве тримаються на ногах від голоду. Прогавивши шанс поснідати, тепер хочуть дізнатися, що ж у меню на обід. Проте Ісус вирішив прикрити безлімітну годівничку. Він більше не видає безкоштовних обідів. У вірші 26 Ісус каже людям (ПРТ):

«Знову й знову запевняю вас: ви шукаєте Мене не тому, що побачили чудеса, але тому, що їли хліб і наситилися».

Ісус знає, що всі ці люди погоджуються на труднощі й жертви не тому, що йдуть за Ним, а заради безкоштовної їжі. Чи прагнули вони пізнати Його, чи були зацікавлені тільки в тому, що Він міг чимось їм допомогти? У вірші 35 Ісус пропонує себе самого, але *чи достатньо їм тільки Його* — ось питання.

Ісус же сказав їм: «Я хліб життя. Хто до Мене приходиться, не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, ніколи не прагнучиме».

Ісус каже: «*Я хліб життя*». Несподівано Ісус стає єдиним пунктом у меню. Люди мають вирішити, чи їм Його достатньо, а чи вони хочуть ще чогось. Ось що читаємо в кінці розділу:

«Із того часу відпали багато хто з учнів Його, і не ходили вже з Ним» (Ів. 6:66).

Багато хто з фанів розвертається і йде додому. Мене вразив той факт, що Ісус не женеться за ними. Він не пом'якшує Своїх слів, щоби надати їм привабливості. Він не посилає за тими людьми Своїх учнів з компромісними роз'ясненнями й не запрошує повернутися на вечірку з морозивом «на будь-який смак». Здається, Ісуса зовсім не хвилює той факт, що Його популярність різко впала.

І коли я сидів у церкві в оточенні тисяч порожніх стільців, то зрозумів: Ісусові була важлива не кількість людей, які йшли за Ним, а рівень їхньої відданості Йому.

Я поклав Біблію на місце.

Я плакав.

Пробач мені, Боже.

Вимовивши ці слова, я знав, що потрібно йти далі. За кілька днів, на Великдень, у церкві зібралося декілька тисяч людей, і я почав проповідь із незграбного вибачення. Сказав їм, що помилявся, коли надто переймався тим, що вони про мене подумують та скільки з них знову прийде до церкви. Гадаю, загалом мої наміри були добримими, я хотів, щоб Ісус виглядав привабливо, щоби приходило щоразу більше людей і знаходило в Ньому вічне життя. Я пропонував їм Ісуса, але видавав багато безкоштовного хліба, таким чином здешевлюючи Євангеліє.

Уявіть собі це на такому прикладі. Уявіть, що моїй старшій доньці виповнюється двадцять п'ять. Вона незаміжня, але дуже хоче заміж¹. Я вирішую їй допомогти. Тож подаю оголошення в газету, ставлю білборд з її зображенням і роблю футболки з написом, що вона благає обрати саме її. Я навіть пропоную деякі привабливі подарунки охочим. Та чи не втрачається при цьому розуміння її справжньої цінності? Чи не виглядає на те, що хто б не прийшов до неї, він робитиме їй послугу? Я б ніколи не обрав таких методів. Натомість високо підняв би планку для кандидатів. Влаштував би перевірку даних і задіяв детектор брехні. Я б запровадив довжелезні анкети, які потрібно було б заповнювати в трьох примірниках. Перевіряв би рекомендації і встановив приховані камери. Якщо ти хочеш мати з нею стосунки, то краще приготуйся віддати їй найкраще з того, що в тебе є. Мені важливо почути не тільки те, що хтось її любить, я хочу знати, що ця людина віддана їй. Мені важливо знати, що ця людина могла б віддати за неї життя.

Дуже часто я намагався у проповідях вмовити людей йти за Ісусом, хотів зробити так, щоб їхнє слідування за Ним було привабливим, комфортним і якомога зручнішим. І мушу визнати, що шкодую через це. Знаю, що дивно починати книгу з вибачення, але мені хотілося,

щоб ви знали: в подорож, у яку вас запрошую, я колись вирушив сам. Моя мандрівка досі триває, і, варто сказати, вона нелегка. Було набагато легше залишатися частиною натовпу.

Я знаю, що у вступі пишуть зазвичай щось таке, що могло б зацікавити людей і спонукати прочитати книгу. Часом цей вступ дають написати якісь знаменитості або ж комусь іншому, хто розповів би читачам, яким чудовим є автор цієї книги. У крайньому разі автор сам мав би написати у вступі щось таке, що мало б заінтригувати читачів. Я не впевнений, що мені це вдалося... імовірніше, ні. Гадаю, вибачення чоловіка, який розуміє, що впродовж тривалого часу помилявся, точно не вселяє впевненості. Та хочу тільки, щоб мене зрозуміли: ця книга не є просто сухою інформацією або коментарем пастора до Святого Письма. Цю книгу написав один із того натовпу з розділу б Євангелія від Івана, який також думав, що Ісус чудовий, але насправді хотів лише безкоштовних обідів.

Я сподіваюся, що ви прочитаєте цю книгу і відкриєте зі мною, що це означає насправді — бути послідовником Ісуса. Я більше говоритиму про покаяння, аніж про прощення, більше про зречення, ніж про спасіння, більше про розбитість, аніж про щастя, і більше про смерть, ніж про життя. Щиро кажучи, якщо ви шукаєте книгу про те, як йти за Ісусом комфортно і спокійною стежкою, то тут цього не знайдете. Зрозумійте мене правильно: я хочу, щоб ви таки продовжували читати, однак водночас прагну бути чесним з вами і попередити: тут безкоштовного хліба не буде.

¹ Усі приклади (буквальні чи гіпотетичні), в яких згадані члени сім'ї, використані без їхньої вираженої у письмовому вигляді згоди.

з'ясування стосунків

Ти послідовник Ісуса?

Я б сказав, є велика ймовірність того, що ти просто пропустиш це питання. Можливо, ти й прочитаєш його, але сумніваюся, що воно матиме велике значення або вразить тебе. Але можна, я поставлю тобі його ще раз? Це — найважливіше запитання, на яке тобі будь-коли доводилося відповідати.

Ти послідовник Ісуса?

Знаю, знаю. Тебе про це вже питали. Просто це запитання таке знайоме, що над ним часто не задумуються. Не тому, що воно змушує тебе почуватися незручно. Не тому, що воно може тебе засудити. Це питання пропускають переважно тому, що сприймають його як зайве або риторичне.

Якщо ти читаєш цю книгу, то, найімовірніше, тебе можна віднести до якоїсь із цих двох груп:

1. Група «Значок рибки на багажнику мого авто». Ти достатньо серйозно сприймаєш свою віру, тому книги купуєш у християнських відділах книгарень. У цьому випадку, коли я питаю тебе, *чи ти послідовник Ісуса*, це запитання здається тобі риторичним, і ти вже збираєшся згорнути книгу або ж, щонайменше, гортаєш сторінки